

Кратка история на развитието на ВЕИ сектора у нас

Приетият през 2007-ма закон за възобновяемите и алтернативни енергийни източници и биогоривата даде начало на бум на инвестициите във ВЕИ. Електропреносните и разпределителни дружества бяха задължени да присъединяват ВЕИ проекти с приоритет и да изкупуват цялото доставено количество електроенергия от възобновяеми източници по определени от ДКЕВР цени. Изведнъж, пазарът стана извънредно атрактивен. Броят на планираните проекти за възобновяема енергия надхвърли многократно количеството, от което мрежата имаше нужда или можеше да поеме. Заговори се за 9, 10 дори 12 гигавата планирана ВЕИ мощност. Огромната част от тези проекти просто никога нямаше да бъдат реализирани, но нямаше механизъм, чрез който да се отсеят само реалистичните проекти. През май 2011г. бе приет Закон за енергията от възобновяемите източници (ЗЕВИ), с който за нови проекти се въведоха ежегодни квоти за мощност и предварителни плащания за свързване към мрежата. С разпоредбите на параграф 6 от преходните разпоредби на ЗЕВИ пък трябваше да се пресеят вече подадените проекти.

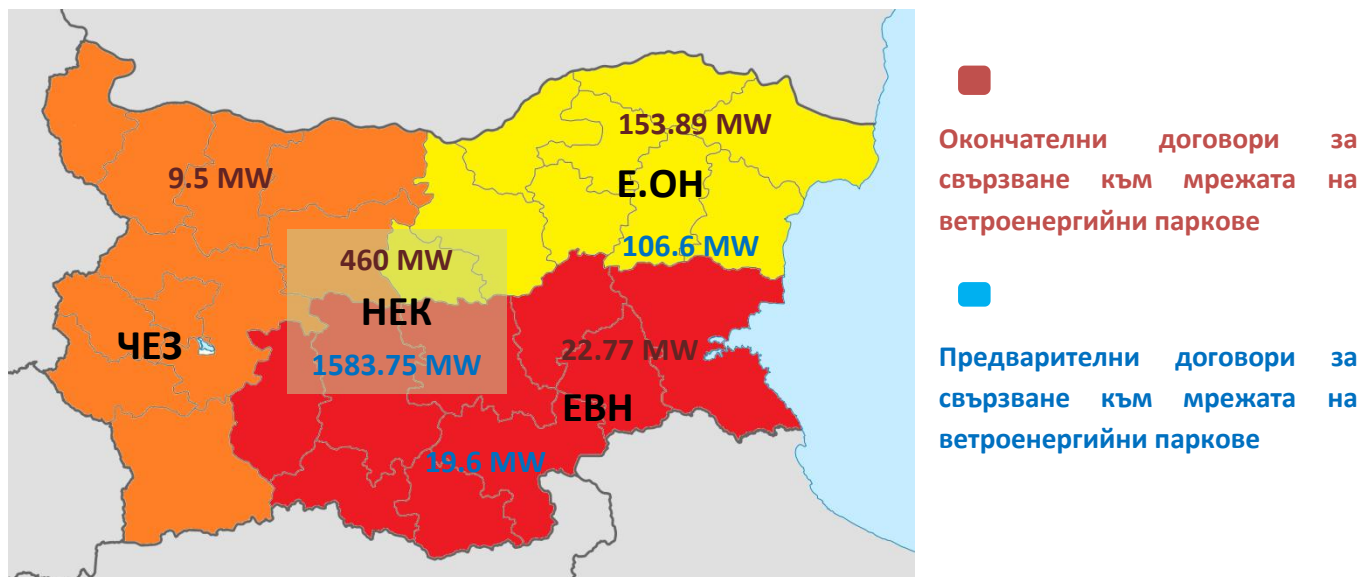
Само проекти с окончателен или предварителен договор за свързване към мрежата можеха да продължат своето развитие, като проектите с предварителен договор трябваше **до 21 юли 2011г.** да изпълнят още **три условия:** **1)** да внесат **аванс** от 50 000 лв/мегават за проект с обща мощност над 5 МВт или 25 000 лв/мегават за проекти до 5 мвт. (като част от цената за присъединяване); **2)** да представят доказателства за придобити **вещни права върху имотите**, в които ще се намира проекта; **3)** да представят **копие на виза за проектиране или влязъл в сила подробен устройствен план.**

Какво се случи?

До края на 2011-та, въпреки многократно отправени от БГВЕА запитвания към Министерство на икономиката, енергетиката и туризма, Държавната комисия за водно и енергийно регулиране и операторите на преносната и разпределителната мрежа, не ни бяха предоставени и нямаше публично достъпни данни колко точно проекти са изпълнили условията на параграф 6. Вместо това, в края на годината се появи законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, в чийто мотиви се посочва, че „са необходими промени в реда и сроковете за присъединяване на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, за които има сключени предварителни договори за присъединяване, **поради значителния брой такива договори, които са приведени в съответствие с изискванията на ЗЕВИ**“.

На графиката по-долу можете да видите разпределението на ветроенергийни проекти с предварителни и окончателни договори, според информацията предоставена на БГВЕА от Министерство на икономиката, енергетиката и туризма едва в началото на февруари 2012г.

Данни за **ветроенергийни проекти** с предварителни и окончателни договори за свързване към мрежата към края на 2011г.

Въпросът, който си задаваме ние е: „Дали всички тези предварителни договори са изпълнили и трите условия по параграф 6-ти на ЗЕВИ?“

Проведено от БГВЕА проучване показва известни разминавания при някои от проектите, за които се твърди, че са изпълнили всички условия по ЗЕВИ:

Два примера за нередностите, на които сме се натъкнали:

- През ноември 2011г., **три месеца след изтичане на крайния срок по внасяне на гаранциите**, РИОСВ се произнася с решение да се извърши оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС). Обществено обсъждане на доклада по ОВОС е насрочено за **февруари 2012**. В самия доклад е записано, че инвестиционните предложения „се намират на различен етап – едни от тях с решения по ОВОС като краен акт, други с допуски до ПУП, трети в процедура по глава шеста на ЗООС.“
- изготвени проекти на ПУП-ПЗ са публикувани в броеве на Държавен вестник през декември 2011 и януари 2012, **шест месеца след крайния срок**.

Изводът, който се налага е, че е нужна незабавна и детайлна проверка дали за всички предварителни договори за свързване към мрежата, по които са платени гаранции, са изпълнени и останалите две условия по параграф 6 на преходните и заключителни разпоредби на ЗЕВИ.

БГВЕА предлага това да стане като се формира работна група, включваща експерти от МИЕТ, НЕК и електропреносното и електроразпределителните дружества и представители на браншови организации, лл които да направят пълна ревизия на предствените при операторите на мрежата документи и да установят дали всички те отговарят на всички посочени в закона условия.